

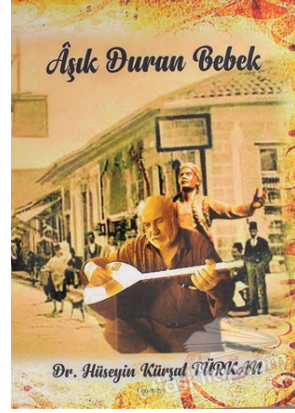
Âşık Duran Bebek *

Hüseyin Kürşat TURAN

Doç. Dr. Yılmaz YEŞİL **

Türk kültür hazinesinin önemli bir varlığını teşkil eden unsurlardan birisi de âşıklık geleneğidir. Türk milletinin tarih sahnesinde yer almaya başladığı dönemlerden itibaren ortaya çıkmış olduğu dile getirilen Türk âşıklık geleneği, çağlar içinde süre gelen deneyimler, gelişmeler ve kazanımlar ile biçimlenmiştir. Böylelikle kendine has icra töresi, geleneği yaşatan yapısı, âşık olma ve âşıklığı sürdürmenin uyulması gereken kuralları gibi ilkeleri ile teçhiz edilmiştir.

Kam, baksı, oyun ve ozan geleneğinin günümüzde temsilcisi olan âşıklar; yeni bir yurt olarak benimlenen Anadolu'da da Türk kültürünün kök salmasına önemli katkılar sağlamışlardır. Türk milletinin pek çok hasletini terennüm eden âşıklar günümüzde ne yazık ki eskisi kadar rağbet görmemektedir. Gelenek kendi için yaşamakta, pek çok âşık ve onun ürettiği kültür ürünleri ancak alanın araştırmacılarının duyarlı çalışmaları ile kayıtlara geçirilerek literatüre girmektedir. Bu tarz çalışmaların kayıt altına alınması bilhassa kültürel belleğin yok olmadan kayıt altına alınması açısından önem arz etmektedir. Kayıt altına geçirilen gelenek ve sözlü edebiyat ürünleri ilerleyen süreçte pek çok araştırmacının bu metinlerden yola çıkarak yeni farklı ve mukayeseli çalışmalar yapmasına da imkân vermektedir (Yıldırım, 2015 23-36; Yeşildal 2011, 139-144; Kayabaşı 2014; Yeşildal 2016, 703-707). Bu tarz çalışmalardan biri de Dr. Hüseyin Kürşat TÜRKAN tarafından hazırlanan “Âşık Duran Bebek” adlı çalışmadır (Türkan, 2017). Araştırmacı öğretmen olarak görev yaptığı Hatay’da derse konu âşık geleneği üzerine yapmış olduğu bir araştırma ile âşık ile tanışmıştır. Bu tanışma ve zamanla ilerleyen diyalog, âşık henüz hayatta iken bir bilimsel çalışmaya everilmiştir. 1936 yılında doğan Hacı Duran Bebek’in 2017 yılının ocak ayında vefatının ardından aynı yılın mart ayında yayınlanan bu çalışma ne kadar önemli bir arşivin çok önemli bir zamanlama ile yok olmaktan kurtarılarak kayıt altına alındığının bir göstergesidir.

* TÜRKAN, Hüseyin Kürşat, (2017), Âşık Duran Bebek, Konya: Kömen Yayınları.

** Gazi Üniversitesi, Türk Dili Bölümü, Ankara-Türkiye, yilmazyesil66@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-6605-3541>

Kültür tarihi çok eskilere kadar uzanan Hatay'ın, Türk kültüründe de müstesna bir yeri bulunmaktadır. Bu çalışma Hatay aşıklık geleneği hakkında bilgi vererek ve Hatay yöresi aşıklarından bilinen ve tespit edilen 34'ü ile ilgili olarak bir biyografik özeti ihtiva etmesi açısından önemli olarak değerlendirilebilir. Ardından Âşık Duran Bebek'in hayatı, âşıklığı üzerine geniş bir çalışmayı barındırmaktadır. Âşığın şiirlerini tür, şekil, biçim, üslup, bakımından inceleyen araştırmacı âşığın şiirlerini de hece ölçü sayılarına göre tasnif ederek eserinde yer vermektedir. Bunun yanında tasnif dışı şiirlerine, atışmalarına yer verdiği çalışmanın sonuna şiir dizini ekleyen araştırmacı, ekler bölümünde de âşık ile ilgili fotoğraflara da yer verdiği ekler bölümü ile çalışmasını sonlandırmıştır. Yararlanılan kaynaklar bölümünde geniş bir bibliyografik künye ihtiva eden çalışma Hatay aşıklık geleneği hakkında vermiş olduğu bilgiler ve Âşık Duran Bebek üzerine yapılan çalışma açısından daha sonra yapılacak çalışmalara kaynaklık etmesi ve ışık tutması açısından büyük önem taşımaktadır.

Kaynakça:

KAYABAŞI, Rabia Gökçen, (2014), **20. Yüzyıl Türkiye Sahası Âşık Edebiyatında Eleştiri**, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.

TÜRKAN, Hüseyin Kürşat, (2017), **Âşık Duran Bebek**, Konya: Kömen Yayınları.

YEŞİLDAL, Ünsal Yılmaz, (2011),, "Kastamonu Kaynaklarında Erzurumlu Emrah (Müntehabât-ı Eş'ar), (Akman E.)", **Türk Kültürü**, IV, 139-144.

YEŞİLDAL, Ünsal Yılmaz, (2016), "21. Yüzyılın Homer'i: Sayakbay Karalayev", **Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi Bildirileri**, ANTALYA, TÜRKİYE, 1-4 Aralık 2016, vol.3, 703-707.

YILDIRIM, Seyfullah, (2015), "Kazak Akını Süyinbay Aronulu ve Onun Ötegen Batır Destanı", **Türk Bilig**, 30: 23-36.